

Tajné rytecké značky na československých známkách (a nejen na nich) (III)

(Pokračování z čísla 6/2011)

V minulém čísle MR (č. 6 / 2011) jsme uveřejnili druhou část přehledu dosud opomíjené oblasti podrobného speciálního studia čs. známek, kterou představují tajné rytecké značky rytců čs. známek, tištěných ocelotiskem z plochy nebo ocelotiskem rotačním. Bylo představeno celkem 53 různých tajných značek na 70 známkách, vydaných až do konce existence ČSR I v roce 1939, přičemž tři z nich vyšly již po zaboru ČSR německými nacisty, tj. po datu 15. března 1939. Všechny tehdejší značky náležely rytcům K. Seizingerovi a B. Heinzovi.

V druhé části této studie představíme tajné rytecké značky na některých známkách proveditelnou sledovat od roku 1945 včetně, včetně jejich provedení speciálním ocelotiskem (značka Státní, od roku 1962 také WIFAG) nebo výjimečně ocelotiskem z plochy. V ní době se však již tehdejší rytci většinou nachylovali ke zkratkovitým a jejich jména byla v provedení většinou připadla upravené avšak v plném znění upravené pod společným obrysem obrysu jimi vytvářené známek. Jména autorů někdy se uvádějí na straně levé. Tato konvence ostatně platí dodnes. Tato skutečnost ve svém důsledku znamená, že pokud známe a jejich známek, ne můžeme vyhledat tajné rytecké značky, výrazně odlišné, takže jak například publikace minulých let na známkách proti nepříkly. Některých z nich se ani specializovaní sběratelé dlouho nevědomi, že dokonce v nich ani nevědomi. Nové čs. známky v proveditelnou sledovat rytecké značky zpracovávali již noví rytci, především vyvíjející *Bohus (Jindřich) Schmidt* a rovněž výborný a velmi pracovitý *Jaroslav Galbáček*. Dříve velmi sporné, nespokojené a vždy stávající problémy v pozadí. První z jmenovaných rytců používal tajné značky *Státní (společný výhled)*, a to v následujících podobách „S“, „S“, výjimečně (ještě dříve) „SNDRAK“; zatímco druhý používal výhradně miniaturní písmeno „S“, které rovněž odvozel tak či onak, že jeho odvození bylo někdy i velmi složité. Z dalších značek například již jen jedinou, a to *Bohusova „JSP“ (jmenovité)* na známkách v portrétu *B. Smetany* z roku 1949. Ostatní tehdejší rytci (*Bohus, J. Boha, M. Ševčík, Bohus*) tajné značky nepoužívali, neboť jejich jména stáli vždy figurálně pod důležitým obrysem známkového obrysu, ať již byli jen rytci nebo i autory známek či jejich grafického řešení. Z rytci stáli dříve *gromoz (tať M. Ondříček nebo V. Fajst)* ale někdy používali dokonce i v současně době používají tajné značky v podobě obrysu svých jmen (*MS, WF*), což také někdy upravené na rytci stáli dříve *prosto dva (PDC)*, ne stáli se plně jména autorů a rytci používají někdy upravené. Nové se však stali své zcela upravené, neboť většina z těchto rytci představuje vyvíjející *dlá umělecké grafiky – někdy dokonce lepší (a rozdílnější), než jsou rytci odpovídajících známek.*

V dalším popisu tajných ryteckých značek zachováme způsob jejich prezentace, použitý ve dvou předchozích částech studie.

II. Období poválečné ČSR

Obr. 1 „Srdcový květ mladence“, 1945; 150 + 250 + 250 Kč, miniaturní „S“ (Galbáček) vpravo a vlevo obrysu květu nad levým raménem dívky „Jugosláv“

Obr. 2 „Jan Šaldý Kocouh“, 1945; 240 + 4 Kč, miniaturní „S“ vlnou dle tvaru a proti řadě prstů

Obr. 3 „Leták – upr. E. Novák“, 1946 – 47; 150 + 550 Kč + 26 Kč, „S“ (Schmidt) v levém dolním rohu vlnou nad „C“ (ČESKOSLOVENSKO)

Obr. 4 „Letecké – letadlo nad Bratislavou“, 1946; 10 Kčs a 20 Kčs (modrá i nevydaná hnědá), „G“ u pravého okraje obrazu ve šrafově vpravo od závěru chrámu sv. Martina

Obr. 5 „25. výročí narození B. Smetany“, 1949; 150 + 500 Kč, „JSP“ (Bohus B.) v levém dolním rohu nad hodnotovým štítkem

Obr. 6 „100. výročí narození F. Chopina“, 1949; 300 a 800 Kčs, „JS“ (J. Schmidt) v levém dolním rohu nad hodnotovým štítkem

Obr. 7 „Zimní pohár“, 1950; 150 + 500 Kč, miniaturní „S“ v nejnižším (hlavně) provedení ve šrafově na levé straně proti společně

Obr. 8 „Leták – Čs. ústředí“, 1952; 6 Kč, „S“ (Schmidt) a pravo obrysu miniaturně oválné upravené jako výhled v horní části nad hodnotovým štítkem

(pokračování na následující stránce)